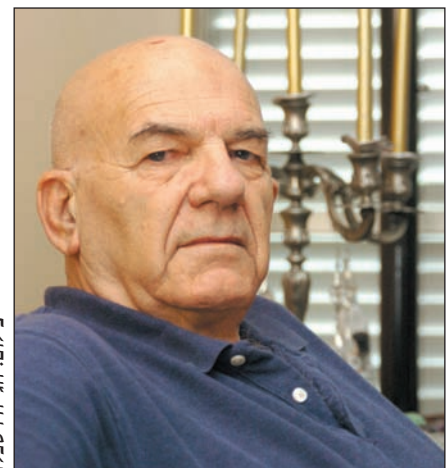

אתה מדליק את הפנס ובודק. אם נשאר בחיים - מצבך טוב

המרגמות ופתחנו באש. התגובות שלהם היו מינוריות והם פשוט ברחו. רצייתי ליצור מצב שלא יוכלו לחדור פנימה. מצאנו שם משאיות, שברוב טיפשותי לא בדקתי מה יש בפנים. לקחנו שתי משאיות מצריות גדולות והפכנו אותן על הכביש כך שיהיה מעין מחסום משטרתי, שחייבים להאט את הנסיעה כדי לעבור בין שתיהן. העמדנו טנק וכלי נשק מכוונים למחסום, מפני שעוד מעט לילה וכאמור אין לנו אמצעי ראיית לילה והתחמשת גם הייתה דליה. הרלקנו את המשאיות והתברר שיש מוקשים בפנים. לקח די הרבה זמן מהרגע שהמשאיות התלקחו ועד שהן החלו להתפוצץ. "לקראת 23:00 הגיעו אלינו שני תותחי ארטילריה, ששמנו אותם על הכביש כווננו, כך שנוכל לרפוק את מי שינסה לעבור. הגיעה תחמשת

צילום: חני הירשפלד

ברעם היום. "לגודו שלנו היה ערך מוסף"

וקצת דלק. השטח שרץ מצרים. ההנחיה הייתה שכל מי שהולך יורים בו. את הרלק העברנו מטנק לטנק עם משאבה, כך הצלחנו לתדלק עד הבוקר. "עם בוקר התברר לנו שכוח מצרי מנסה לסגת. התפתח קרב. אני זוכר שבאישו של נתני לתותחן שלי פקודת אש. אחרי כמה זמן שאלתי את התותחן 'למה אתה לא יורה'. הוא אמר לי 'הטנק בווער'. כנראה תוך כדי פקודה נדרמנו, צריך לזכור שזה היה הלילה הרביעי שלא עצמתי עין. אחרי שפגענו בכוח שניסה לחדור, הסתיימה בעצם הלחימה."

■ אני והעיטור

"חשבתי שמגיע לגדוד לקבל את העיטור. שמעתי סיפורים של כל היחידות האחרות ואני לא מקל ראש בלחימה של כל יחידה אחרת, אבל לגדוד שלנו היה ערך מוסף. בסוף הוחלט שאני אקבל כמוביל הגדוד את העיטור."

אברהם ברעם (מימין) עם המח"ט, אל"ם ישכה שדמי. "משכנו טנקים מכל מינה אמרית במדינה"

מה שיש לך ותחסום את המעבר. 'בסדר', אמרתי לו, 'אבל אני חייב דלק. אין לי בנוזין להגיע לשם'. הוא ענה לי, 'תתארגן ואנחנו נדחוף אחריך את מה שאפשר'. הנחיתי את כל החבר'ה שטנק שיש לו לפחות מיכל אחד מלא (שמספיק לשלוש שעות) שיסדרו אחריי על הכביש. התייצבו עוד שמונה טנקים מלבד הטנק שלי, מספר נגמ"שים, שני ג'פים ושתי מרגמות. "התחלנו לנסוע לכיוון המיתלה, שם היה מוצב נ"מ מצרי. המעבר הוא בווארי עם הרים משני הצדדים, כך שאתה יכול לחסום בקלות יחסית את המעבר. היו שם מאות כלי רכב מצריים, מכל הסוגים, בווערם ונטושים. מחזה סוריאליסטי לגמרי. על הכביש, עמדה שיירת שריון מצרית. כשהגענו נתקעתי בלי דלק, מה שכמוכך מנע מאיתנו לירות פגזים. נתתי הוראה להמשיך לנסוע, כשהמטרה להיכנס לתוך הקניון בווארי, כך שנוכל להגן על עצמנו מפני השטף של הצבא המצרי. "מיד שכנסנו לקניון, נתתי פקודה לפתוח באש לכל הכיוונים. התפרסנו בפנים, במעגל, כשבאמצע

האחרונה הספקנו לעצור את האש ולהוציא אותם. הקרב נמשך עד הערב, אז התארגנו בשטח. זה היה כבר הלילה השני בלי שינה. לפנות בוקר קיבלנו את הנחיות להמשיך היום ויצאנו לביר חסנה. "בביר חסנה, כבר התחלנו לראות צבא מצרי מפורד, רכבים נטושים, חיילים מצרים הולכים. הגענו לשם ב-10:00 בבוקר, לא הייתה התנגדות גדולה וכבשנו את המקום. היו לנו כבר יותר מדי שבויים מצרים, או נתתי הוראה להוריד את הנשק מהשבויים שנכנעו ולגרש את מי שיכולנו".

■ 18 שעות בקרב

"התקרמנו עד ביר את'מדה עם 20 טנקים וחסך בדלק. שלחתי סיור למחנות שם כדי שימצאו נשק ודלק. התחילו להביא קצת ואז הופיע סגן מפקד האוגדה, אברהם אדן (ברן). הוא אמר לי: 'אתה רואה את האבק שם למטה, זה מעבר המיתלה. הצבא המצרי כולו נדחק לשם ונסוג משם לתעלה. קח את

בלבד. במשך 80 שעות הלחימה לא עצם ברעם עין לרגע. הקרב האחרון והארוך ביותר שלו אז היה במעבר המיתלה, שנמשך 18 שעות ברציפות. על כושר המנהיגות והדוגמה האישית שגילה, הוענק לו עיטור המופת.

■ התארגנות

"ב-67 הייתי מפקד קורס קציני שריון במינוי קבוע, ובמינוי חירום הייתי מפקד גדוד טנקים 94 בחטיבה 200 במילואים, גדוד שרוב החבר'ה זה עתה השתחררו וכולם היו משופשפים ומאומנים. חבר'ה טובים. כשפרצה המלחמה, משכנו טנקים מכל פינה אפשרית במדינה, כי הגדוד עוד לא היה מאורגן. התארגנו, התחמשו והצטיידנו, ואני חושב שכשנכנסנו למלחמה היו חסרים לנו עוד דברים. אפשר לומר שהגדוד נבנה תוך כדי התארגנות".

■ כיבוש ללא אמצעים

"המשימה של הגדוד הייתה להיכנס לנחל חרדים, בין ניצנה לרפיח, לנסוע בווארי ולתפוס את צומת ביר לחפן, הנמצא מדרום לאל עריש, שם היה מוצב חטיבתי מצרי גדול. בצומת עצמו היה מתקן רדאר ומתחם של הצבא המצרי. בדרך, בווארי, היו פטרולים של הצבא המצרי ושני מוצבים ששמרו על הווארי, אותם כבשנו תוך כדי תנועה ללא שום בעיות. כשהגענו לצומת, נתקלנו לראשונה בירי טילי נ"ט והתחילו לירות עלינו. מצאנו את הדרך לשמור צד אחד נקי, ונכנסנו לביצוע המשימה העיקרית שלנו: חסימת הכביש המוביל מג'בל ליבני לאל עריש.

"המשימה הבאה שלנו הייתה לכבוש את ביר חסנה ואחר-כך, לפי התפתחות הקרבות, להמשיך הלאה. הגענו בשעות אחר הצהריים המאוחרות. צריך לזכור שטנקים של או החזיקו עד עשר שעות דלק, לא יותר. צריך כל יום להתחיל למלא אותם מחדש. תחמושת הייתה גם הרבה פחות ממה שיש היום. "כשהגענו לביר לחפן לפנות ערב, נאמר לנו שחטיבת טנקים מצרית עם טנקי טי-55, בעלי אמצעי ראיית לילה, נעה מג'בל לבני לחפן לכיוון אל עריש. המשימה שלנו הייתה לחסום אותם. לנו לא היו אמצעי ראיית לילה. היו לנו על הטנקים פרו'קטורים עם טווח של 600-800 מטר. אתה מדליק את הפרו'קטור, בודק. אם אתה נשאר בחיים לאחר מכן - מצבך טוב.

"התחיל הירי. הם באו ופתחנו עליהם באש. אחד המ'פים הרליק פרו'קטור כדי לאתר מה יש שם, והוא נהרג במקום. הפתרון היחיד כדי שתהיה תאורה ולא ניהיף, זה לפגוע במה שאפשר לפגוע כדי שיתחיל לבעור, משאיות, טנקים, ואז נוכל לראות משהו. כל הלילה היו לנו קרבות ירי.

סא"ל אברהם ברעם
קיבל את עיטור המופת
על שניהל לחימה במשך 18
שעות רצופות במלחמת
ששת הימים

אברהם ברעם התגייס בשנת 1951 כמו יתר בני גילו, אלא שבמקרה שלו, היה זה הגיוס השני לצה"ל - ואפילו השלישי, אם לוקחים בחשבון את התגייסותו בתקופת המחנות שקדמו לו. במלחמת העצמאות, כשהיה ברעם בן 14, הוא חשב כנראה שהרבת כרוים מטעם האצ"ל יכולה להיות תחליף לא רע לעיסוקים מעט יותר טבעיים לאותו גיל. או שדווקא תחושת השליחות גרמה לו לסייע במלחמה ככל יכולתו, על-פי הבנתו. ואולי אותה תחושת שליחות היא שסייעה לו שנים מאוחר יותר להילחם בכל מלחמות ישראל האחרות, ללא חת, בתפקידי פיקוד שונים.

בשנת '48 התגייס ברעם לראשונה לצה"ל שזה עתה הוקם. אחרי ירי כוחות הצבא על ספינת הנשק של האצ"ל, "אלטלנה", החליט שאין זה מקומו, ופרש לאזרחות. כשהגיע לגיל 18, התגייס בשנית לאחד מבסיסי ההדרכה של חיל הרגלים. במלחמת ששת הימים, נלחם סא"ל ברעם כמפקד גדוד 94 של חטיבה 200. במשך חמשת ימי הלחימה חצה סא"ל ברעם עם הגדוד את כל רוחב סיני (כ-300 קילומטר) מביר לחפן בדרום מערב, דרך ג'בל ליבני, ביר חסנה וביר את'מדה הצפוניים יותר, ועד למעבר המיתלה במזרח. את המלחמה הם ניהלו בטנקים שמהירותם המרבית הגיעה ל-30 קמ"ש

מי האיש

תא"ל (מיל') אברהם ברעם

קיבל את: עיטור המופת
מתני: מלחמת ששת הימים
תפקיד: מפקד גדוד השריון 94
עיטור ביום: גמלאי